

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

Az általános rendről.

Rend a lelke mindennek, — mondja a régi szokás-mondás, — de sok ember még sem felel meg ennek, ez erre a rövid, de gyors válasz; mert ha tényleg rendesek, pontosak és lelkiismeretesek lennének az emberek, akkor fölösleges volna Mihaszna Andrásné azt hajtogatni, hogy: „röndnek muszáj lönyyi!”

Igen, rendnek kellene lenni, de ez csak a papíron, a holt szabályrendeletekben dominál és nem Fogaras utcáin.

De lássuk közelebbről a dolgot!

Nézzük csak először az ugynevezett belső városrészt: a Ferenc József-tér, Bethlen-utcai házak udvarait, — tisztelet a kivételnek — de bizony sok helyen az udvarokból csak úgy tódul ki a büzhöd, rossz levegő s ez legtöbbször onnan ered, hogy az emeleteken lakó cselédség lusta a mosogató, vagy egyéb piszkos levet oda vinni a rendeltetési helyére, hanem — különösen — esténként egyszerűen lezudítja az emeletről

a földszintre. Így aztán sokszor a földszinti helyiségekből kijövő ember részével is egy-egy ilyen fajta „nyaklevesben”, pedig szerenádot sem adott még gondolatban sem s az ilyen régi módi stiklikből mégis kivieszi a maga részét, akarva, nem akarva az udvaron járó-kelő ember.

Nagyon természetes az ilyen büzös lé boissza magát a szellőtlen, elzárt kis udvar földjébe s kész az állandó finom parfüm.

Ezek mellé járul még az is, hogy egy-egy haszontalan, bakalesó cseléd, csak hogy kiugorhasson a kapu alá egy-pár percre az ő bakájához, ott felejt a mosogató dézsát a sötét udvar közepén, vagy az utban s a szegény ember lábálát megütve szépen fölbukik a mosogató dézsában s kész a perpatvar! Ez az anomália nagyon sok helyen előfordul Fogarason az emeletes házak udvarain.

Ha nem emeletes a ház, a földszinti lakások udvarain legtöbb helyen ott diszeleg a piszkos, trágyadomb szekérszáma, ami szintén kellemetes levegőt terjeszt.

Ha az ember elhagyja az udvarokat s kint jár a gyalogutakon, különösen esős idő esetén, még a Ferenc József-téren is, a délnyugati árnyékos oldalon kénytelen sárban, piszkokban járni s ez az állapot most ott fordul elő leginkább, ahol az új emeletes ház épül, de lejjebb is, egyszóval nap-nap mellett arra a tapasztalatra jutunk, hogy az ott lakó háztulajdonosok nem igen tisztítják rendesen a gyalogutakat. De előfordul az száraz idő esetén is, hogy az aszfalton ott diszeleg egy-egy elmúlt éj emléke, az éjjeli madarak vizitkártyái, amit le-le adnak.

A kocsitokról pedig nem is írunk, mert hiszen azok állandóan sárosak, úgy látszik, hogy a kavicsotatás mit sem használ, sőt ha a kavics porrá tördök még csak növeli a sártengert s még amellé erősen rontja is a lábbeliket. Átjárók pedig ritka helyen vannak, úgy, hogy a legforgalmasabb helyen a Bethlen-utcában mindössze csak a vármegyeháza előtt van átjáró s ha az ember a gimnázium

T Á R C A

A postamesternő férje.

— (Törvényszéki tárgyalás.) —

— A „Fogaras és Vidéke” számára —
Irtta: dr. Pap Salamon.

Tárgyalási elnök: Tárgyalásra van kintüzo Kendy Lászlóné, született Rosner Mária volt postamester sikkasztási ügye. A felek mind megjelentek. Vezesse be a vádlottat.

Megjelenik egy közel 35 éves fekete ruhás, sovány nőalak kisirt szemekkel, a ki a vádlottak padjára leroskad.

Elnök: Tanuképen vannak megidézve Kendy László magánzó, a vádlott férje, Kerekes András postaküldőnc, Stern Dezső fűszerkereskedő és a sértett kincstár képviselője. Vádlott álljon a bíró elé. Azzal van vádolva, hogy a kezelésére bizott postahivatal pénztárából kisebb-nagyobb tételekben 3400 koronát elsikkasztott és hogy a hiányt

elpalástolja, a naplót meghamisította. Bűnösnek érzi-e magát?

Vádlott: (fuldokló hangon) Bűnös vagyok.

Elnök: Adja elő az eset részleteit és mindazt, a mi mentésére szolgálhatna.

Vádlott: (sirva) Körülbelül egy évvel ezelőtt történt, hogy egy esti zárlat alkalmával a pénztárban 200 korona hiányt találtam, a hiány eredetét kutattam, de nem találtam. A hiány pótlása céljából kölcsönt akartam fölvenni, de minthogy hitelem teljesen ki volt merítve, minden törekvésem meghiúsult. Nem sokkal későbbben súlyosan megbetegedtem és betegségem ideje alatt mint hivatali kisegítő a férjem helyettesített. Orvosra, gyógyszerre sok pénz kellett és így megint a kincstár pénzéhez kellett nyulnom. A hiány tehát folytonosan szaporodott és annak fedezéséről most már szó sem lehetett, miután úgy az én, mint a férjem rokonai a további támogatást megtagadták. Így aztán látva, hogy amugy is veszte vagyok és a bajon már segíteni nem lehet, a hűtlen

kezelést tovább folytattam, a lappangó hiányt pedig úgy palástoltam, hogy a naplót meghamisítottam és néhány postautalványt egyáltalán nem számoltam el. A legközelebbi rovincsolás alkalmával a biztos gyanusnak találta az én pénzkezelésem, revény vizsgálatot tartott és akkor bűneim kiderültek. (Zokogó sírásba tört ki.)

Elnök: Férjének volt-e tudomása az ön visszaéléséről?

Vádlott: Nem hiszem, hogy tudott volna róla, mert mikor a biztos ur engem fölfüggesztett és fölfüggesztés okát férjemmel is közölte, magából egészen kikelve keserű szemrehányásokat tett, hogy az ő előkelő nevére szégyent hoztam. Anyyra ment, hogy vadászfegyverét lekapta a falról és leakart löni, mert megbecstelenítettem őt.

Elnök: Hogyan magyarázza azt, hogy addig a míg ön hajadon volt, egészen rendezett anyagi viszonyok között élt és pénzkezelése ellen fölöttes hatóságának közlése szerint a legcsekélyebb kifogás sem merült fel. Úgy látszik, hogy a terhére megállapi-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testet, megszünteti a köhögést, vildéket, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosai rendelése a gyógyszerárban. — Ást évenként 4.— korona.

ziumtól át akar menni az adóhivatalhoz — nagy esőzés, sár esetén — kénytelen lemenni a vármegyeházához s úgy fölkerülni ismét az adóhivatalhoz, vagy kir. járásbirósághoz.

A polgárista leányok s a főgimnázium nebulói kénytelenek neki vágni a sárnak, ha átakarnak gázolni az ellenkező oldalra. De hát egy ilyen átjáró horribilis pénzébe kerül a községnek s a csekély pótdoból ez nem futja ki, hogy már ezt is megkellene csináltatniók, mert ha átjárókat csináltatnának, azt megint kikellene adóba vetni, mint Göre Gábor bíró ur az elveszett csizmája árát s az megint fölebb csapná a percentuációt, pedig hát az átjárók is a közrendhez tartoznának ám, vagy mi?!

Mi nem csinálthatunk semmit sem, sőt még kérni sem merünk, mert az is újabb pótdómelésbe kerül! Tehát legjobb csak hallgatni és semmit sem tenni!

Ezek a felsorolt anomáliák mind a belvárosban vannak, az Olt-utca timárjait s a Bethlen-utca temetőjét még itt nem is említve, pedig hát — azt hisszük — azok is meglehetősen leszállítják a a minimumra Fogaras általános rendjét s növelik a bacilusok számát. Ha az ugynevezett főtéren és utcákban ilyen mintaszerű rend uralkodik, mint a fenti, vajjon milyen uralkodhatik a Timár- s egyéb utcákban, vagy pláne a „Ciganiában“ és Vadkertben?!

De menjünk csak ki Fogaras egyedüli, közellévő sétálóhelyére, a Vár-tér négyszögletű (pardon még mindig csak három) sétáló utjaira.

Ha a Licht-féle háztól a Borsai Géza bolt helyiségéig sétálunk, szagoljuk csak meg — kuriózumképen — az ottan lengedező ájert.

A Vár-tér ez az oldala legjobban kivan téve az általános légáramlatnak a délnyugati és északkeletinek, amely fölkeverja a Vár-tér árkanak bűzhődt, miazmás levegőjét s amitől nagyon könnyen maláriát kaphatnak az ottan lakó emberek, sőt kapnak is. Lám már csak azért is jó lenne itt a halastó, mert a pisztrang, ponty rendesebbek ám, mint az emberek, azok a friss, tiszta vizet szeretik.

Nem elég az, hogy a várkörül folyó patak vize állandóan bűzös, hanem ehhez járul még az a körülmény is, hogy a korcsolya bodé mellé a vársáncába oda vetik — egy idő óta — a döglött tyukokat s oda hordják a szemetet, piszkot, mert most már a Licht-féle ház elé nem hordhatják olyan nagy mennyiségben mint azelőtt, mivel a hatóság lassan-lassan kezdi kiépíteni a Vár-tér negyedik, bítangban heverő oldalát is, hát most már a fenti szögletet rondítják be.

Tehát ezekből láthatjuk, hogy a főnséges, havasi levegőt hogyan rontja meg a mikrokozmos, az ember a maga rendetlenségével, piszkosságával.

S a hatóság ezt mind tétlenül, összetett kezekkel nézi, arra járnak el nap-nap mellett s talán látják, de érzik is ezt az ájert és még sem intézkednek azíránt, hogy azt onnan eltakarítsassák s szigorúan megparancsolják, hogy oda, de egyáltalában nyilvános helyre sehova, de egyáltalában nyilvános helyre sehova, piszkot, kolerát, bacilust hordani tilos!

Mert nemcsak abban nyilvánul az általános rend, hogy rendőreink szakképzettek és sokan legyenek, hanem különösen a tisztaságban is, mert mit ér a pompás, jó havasi levegő akkor, ha elrontják az emberek.

Most tehát, midőn a tavasz főnséges szép tündére lassan-lassan kezdi kibontogatni a maga virágos, himes szárnyait, nem lesz érdektelen, ha a hatóság figyelmét föl hívjuk arra az általános rendetlenségre, amely Fogaras közegészségét higiénikus szempontból annyira veszélyezteti, inficiálja, de esztetikai szempontból is elítélendő!

—ő.

A kórházról.

(Folytatás.)

Láttuk tehát, motivált ok arra, hogy a kórház városunkból száműzve legyen, éppenséggel nem forog fenn.

Térjünk most feladatunk második részére, mérlegeljük az új hely célszerűségét és viszonyítsuk a nyert előnyöket a régi helytől nyújtottakhoz.

Minden telek, melyen építeni akarunk, bizonyos bírálat alá esik, vagyis teljesítenie kell bizonyos követelményeket, melyeket a higiénia tesz hozzá. Ily bírálat alá esik a telek szárazsága, tisztasága, fekvése, és nagysága.

Egy telek szárazságát a talajban levő talajvíz mennyisége, és időnkénti ingadozása teszik ki. Szükséges tehát, hogy hosszabb időn, lehetőleg a négy évszakon, keresztül, a talajvíz megmérassék. A nyert számokból azután láthatni, hogy az építendő épület

tott visszaélések és a férjhezmenetele között okozati összefüggés forog fenn?

Vádlott: Kérem a férjem teljesen ártatlan ebben a dologban.

Elnök: Hogyan ismerkedett ön meg a férjével?

Vádlott: Férjem segédjegyző volt, abban a községben a melyben én postamesterkedtem. Majdnem minden napos vendégem volt a hivatalban. Később aztán állását kénytelen volt otthagyni és midőn én jobb postamesteri álláshoz jutottam, megkérte a kezemet és én házassági ajánlatát elfogadtam.

Védőügyvéd: Kérem konstatálni, hogy Kendy László védecem férje különböző pénzkézelési visszaélések miatt fegyelmi uton mozdított el segédjegyzői állásától.

Elnök: Ez nem tartozik ide és ennél fogva kir. törvényszék védő kérését elutasítja. (A vádlotthoz) Volt önnek tudomása arról, hogy férje mielőtt az ön kezét megkérte elődjénél is próbált szerencsét?

Vádlott: Erről nem volt tudomásom, de később hallottam, hogy elődöm ellen valami hamisított postautalvány becsempészése miatt vizsgálat indult meg és akkor az utalvány becsempészésével férjemet is gyanúsították, de ez a gyanu alaptalannak bizonyult.

Elnök: Volt a férjének házassága alatt valami keresete?

Vádlott: Tisztán csak az én postamesteri keresetemből éltünk.

Elnök: (a szolgálhoz) Kendy László. (Megjelenik egy 26—27 év körüli csinosan öltözött, kipödört bajuszu, fiatal ember.) Mint a vádlott férje, ön a bűnvádi perrendtartás értelmében a vallomást megtagadhatja. Akar ezen jogával élni?

Tanu: Vallani fogok.

Elnök: Akkor figyelmeztetem a hamis tanuvallomás következményeire és az eskü mentségére.

Adja elő, mit tud a neje által elkövetett sikkasztásról?

Tanu: Én abból a pénzből egy fillért sem láttam, de már régen éreztem, hogy baj lesz, mert a feleségem oly fényűzést üzött, melyre csekély fizetéséből nem igen telhetett. Szép kalapokat, kosztümöket vásárolt csak azért, hogy a jegyzőékkel versenyezhesen. Én megmondtam neki többször: Te vén satrafa! Ne tegyél tönkre a pucoddal, de hiába:

Vádlott: (zokogva) László! az Istenért,...

Tanu: Igen, igen, te voltál az, ki becsületes előkelő nevedet bemocskoltad pedig mindig mondtam neked, hogy az én keresetemre ne számíts.

Elnök: Csillapodjanak! Ön kitarattatta magát a felesége által és most szemrehányásokkal illeti, nem azért mert kényes volna a becsületére, hanem tisztán azért, mert most már munka után kell néznie, ha meg akar élni.

Hogyan merültek fel azok a hiányok,

melyek a vádlott betegsége alatt keletkeztek?

Tanu: Én erre nem tudok felvilágosítást adni.

Elnök: Majd beszélni fog a következő tanu. (A szolgálhoz.) Hívja be Kerekes András postaküldöncöt. (Megjelenik egy 19—20 éves csinos parasztleány.)

Hogy híjják, hol született, hány éves? Mit tud erről a sikkasztásról?

Tanu: Vizkeresztkor volt egy éve annak, hogy a postába beléptem. Addig, míg a nagysága nem ment férjhez, rendben volt minden, de azóta beütött az istennyila. Mikor hire járt annak, hogy a biztos ur a környéken rováncsol, végig kellett házalnom az egész községet, hogy pénzt szerezzek. A Stern zsidótól mindig kaptam, de a rováncsolás után vissza kellett vinnem.

Elnök: Hát a postamester, hogy élt a férjével?

Tanu: Eleintén nagyon szerette, gyűrűket, arany órát és vadászfegyvert vásárolt neki és mikor a község valami irnoki állást akart neki adni, a nagysága erről tudni sem akart, de a nagyságos ur sem törte magát nagyon a munka után, inkább vadászgatott, vagy eljárt a plébánosékhöz. Ebből aztán nagy baj lett, mert azt suttogták hogy a pap gazdasszony leányához jár. Ettől fogva folyton veszekedtek. Az urfi pénzt kért és mikor a szegény nagysága nem akart adni,

fundamentuma nem ér-e soha a talajvíz régiójába; mert az alapzat izoláló rétegeinek dacára is, csak akkor kapunk tényleg száraz épületeket, ha a fundamentum a talajvíz kapilláris rétegeig ér csak. Tudomásom szerint ily talajvíz-mérések sem az új, sem a régi helyen nem lettek téve, úgy, hogy mindkét esetben a talaj szárazságának meg-bírálásakor inkább csak laikus kombinációra vagyunk utalva. Feltételezve most, hogy a talajvíz állása mindkét helyen felette magas volna, (ami máskülömben alig várható), — akkor a mély medrű patak mentén fekvő régi hely alagsóvezése, — mely a talajvizet tudvalevően rögtön apasztja — sokkal könnyebben és olcsóbban volna keresztülvihető, mint az új helynél, hol a szomszédos földek tulajdonosai esetleg nehézségeket gördíthetnének ez ellen.

Egy telek tisztasága abban áll, hogy a talaj ugynevezett „megnött“ föld legyen. Értjük ez alatt az emberi kéztől fel nem dolgozott földet, mivel söpredék által, avagy cultivált földdel nivelált terrain, az esetleg nagy mennyiségben bennlevő, betegséget gerjesztő, bacillusok, vagy bomló anyagok miatt, tekintettel az épületek természetes ventilációjára, nem ajánlatos épületek alapjál. Ez irányban mindkét hely megfelel.

A telek fekvését úgy kell választanunk, hogy közelben semminemű gyár, pályaudvar, zajos ipartelep stb. meg ne háborgassa a későbbi lakások nyugalmát, avagy por és füst ne fenyegetse azoknak egészségét. A rajta emelendő épület természetes világítása és szellőztetése lehetőleg jó legyen. Ezt nem a teljesen szabadon álló épületek teljesítik legjobban, mivel ezek felette energikus melegvesztésnek vannak kitéve, hanem a védettebb helyen álló házak. Nálunk például legelőszörűbb a dél, délkelet és délnyugat felé szabad, és észak, nyugat és kelet felé védett fekvés. A két hely közül újlag a régi hely teljesen megfelel ezen követelések-

nek. Közéleben sem gyár, sem egyéb nagyobb ipartelep nincsen és sem por, sem füst nem fenyegetik. Benn a városban fekszik, tehát védett, és délre nagy kertje és pár szántó nyílt perspectivát biztosít. Az új hely mindenek előtt országot mellett fekszik, a por valóságos plága lesz, még akkor is, ha az épületet a telek közepén építik. Ez esetben az épület és országot közötti része a teleknek kertnek nem használható fel, mivel nem fogunk üdülő beteget oly kertbe küldeni, hol a levegő portengerré változhatik. Maradna ezen rész, mely az egész teleknek circa egy harmada, gazdasági udvarnak, ami — szerintem — kórháznál egyszerű pazarlás. Az egészen szabad fekvés kiteszi az új hely épületeit az említett, felette energikus melegvesztésnek, ami — kivált télen — kellemetlen, az egészségre veszedelmes és a fűtést erősen drágítja.

A telek nagyságát illetve, a modern higiena kórháznál egy betegre 100—150 m² tért követel. Hatvan betegágyra berendezendő új kórházunk területének tehát legalább 600 m² nagyságúnak kell lennie. Becslés szerint — pontos adataim nincsenek — mindkét hely ezen követelésnek megfelel.

Míg a régi hely az összes általános követeléseknek hiány nélkül megfelel, az új helynél láttuk, hogy a rajta emelendő kórház egyrészt igen nyílt és védetlen helyen fog állani, másrészt erős porképzés veszedelmének lesz kitéve — amit az országot makadamizálása is csak kis mértékben fog megakadályozhatni.

Ehhez hozzájárul még a telek relativ távolsága városunktól, mely betegre és orvosra nézve egyaránt kényelmetlen.

Kórházunk ugyanis idővel kivált chirurgikus ambulanciára fog szert tenni. Értjük ez alatt, hogy oly sebészetiileg kezelt betegek, kiknek sebei még nincsenek teljesen begyógyulva, de a nagy kórházi költségek, avagy családi, avagy más okok miatt nem tudják teljes begyógyulásukat a kórházban

bevárni, kibocsátásuk után sebkötözés végett bejárni a kórházba. Ezen betegekre nézve a kórház nagy távolsága kényelmetlen fog lenni, télen és nyáron egyaránt.

A kórház orvosi személyzete előreláthatólag hosszú időre csakis két személyből, a kórházi főorvos és a kórházi alorvosból fog állani, kik közül az alorvos terv szerint a kórházban benn fog lakni. Hazánk egyetlen kórházában sem tesz a kórházi főorvos inspektiós szolgálatot. Már hatásköre, és foglalatosságának sokoldalúsága, (ő vezeti és ellenőrzi a kórház egész belső életét, ő tagja a kórház összes bizottságának stb. stb.), de azután privát orvosi praxisa sem engedi ezt meg. Marad tehát az inspektiós orvosi szolgálat teljesítésére egyedül csak az alorvos. Már maga ezen körülmény lehetetlenné teszi azt, hogy az orvosi inspektiós szolgálat úgy történjék, ahogy kéne megtörténnie és ahogy ott, hol több az alorvos tényleg meg is történik, t. i. hogy éjjel-nappal az inspektiós orvos mindig otthon, azaz a kórházban legyen. Ott, ahol 3—4 alorvos van, minden 3—4-ik nap kerül a sor az egyik alorvosra, amit ez könnyen teljesíthet. De hogy egy és ugyanazon orvos hetekig, hónapokig, sőt évekig minduntalan inspektiós szolgálatot tegyen, az abszurdum. Az inspektiós szolgálat kórházunknál tehát arra fog szorítkozni, hogy a kórház személyzete mindig ismerje az alorvos hollétét és szükség esetén mentől hamarabb kerítse elő; mert bármily kicsiny legyen a kórház, nehéz beteg, súlyos sebesülések, váratlan complicatiók mindig előfordulnak. Ha most a kaszinó, a kávéház, színház, vagy azon családok lakásai, amelyekkel az alorvos társadalmi összeköttetésben áll, a kórháztól oly messzire vannak mint nálunk, az alorvos hazahívása és eljövetele belekerül legalább is $\frac{3}{4}$ órába, ami gyakran végzetes hosszú idő lehet a betegre nézve. És hogy minden társadalmi életet, minden szórakoztatást megtiltunk egy fiatal, nőtlen, orvosnak, és helyébe

kinyitotta a pénzfókot és megfogta a nagyságának karját és addig nyomta, míg a fiókba belenyult és neki pénzt adott. Egyszer azonban porul járt, mert én azt észrevettem és úgy lóditottam a falhoz, hogy belenyekent. A nagysága még akkor is összeszidott, hogy semmi közöm az ő dolgukhoz.

Ügyész: Szerezett valamit a postamesternő férje?

Tanu: Nem kerestem, de nem is talált semmit, hanem egész nap pipázgatott ha otthon volt.

Ügyész: Látott maga Kendy urnál pénzt?

Tanu: Hogyne láttam volna! Volt annak mindig pénze. Hiszen miből vehetett volna a Jámbor Julcsának no meg a Daragó Esztinek szép selyem kendőket?

Vádlott: (zokogva) Még ez is?

Ügyész: Indítványozom a tanu megesketését, továbbá azt, hogy Kendy László mint felbujtó és bűnrészes vizsgálat alá vonassék.

Elnök: (rövid tanácskozás után).

A tanu később fog megeskettetni. Kendy ügyében a bíróság külön fog határozni. (A szolgához). Stern Dezső! (Belép és es alázatos hajlongással a bíróság előtt megáll). Hány éves?

Tanu: Az édes anyám szerint 40, de a rabbinusi matriculus szerint 43 éves vagyok.

Elnök: Ne vicceljen! S mikor született?

Tanu: 5626.-ban.

Elnök: Megbolondult?

Tanu: Még nem, de ha sokáig faggat a méltóságos aljárásbíró ur, akkor bizony alighanem megbicsaklik az eszem.

Én az izr. kalendárium szerint tényleg 5626-ban születtem, de a rabbi, ki Isten nyugasztalja őt, igen jó ember volt, hanem a katonaságot ki nem állhatta, mert ott tréfiit kell enni, az anyakönyvben engem 3 évvel idősebbnek tüntetett fel és így már 17 éves koromban kerültem a sor alá. Persze az őrnagy ur engem elkergetett és...

Elnök: Ne fecsegen annyit!

Mondja meg, ismeri-e vádlottat?

Tanu: Micsoda kérdés? Bárha ne ismertem volna. Még most is tartozik nekem 150 koronával, a mit a bikája tőlem kölcsön képen elvitt és soha vissza nem hozott.

Elnök: Ki az a bikája?

Tanu: Hát ki legyen más mint a postamester férje, kit kitartott, tejbén, vajban fűrésztött, adósságokba koveredett és végre sikkasztott is csak azért, hogy neki is legyen férje.

Elnök: Válogassa a kifejezéseit. Itt a bíróság előtt áll!

Tanu: De a mikor oly dühös vagyok! Eleget mondtam a postamesternőnek, ki mint leány nálam is kosztozott, ne hallgasson ennek a lóha fráternek a csábitásaira, de hiába! Csak úgy áradozott a boldogságtól. Az ő egyetlen, drága Lacikája! Jó, jó! gon-

doltam magamban, de mi lesz később, mert én már tisztában voltam azzal, hogy a fiatal ur költséges kedvtelése mellett a megtakarított fillérek csakhamar el fognak uszni. Már egy hónap mulva beállított hozzám a postás egy cédulával. Hát jólatom nem caalt! A postamesternő sürgősen 50 koronát kért és szó nélkül odaadtam a postásnak. Sajnáltam a szegény asszonyt. A pénzt még az nap visszakaptam. Ugy látszik, hogy a biztost becsapták...

Elnök: Jó, jó! feleljen a kérdéseimre! Adott-e Ön Kendynének máskor is kölcsönt?

Tanu: Hogyne adtam volna?

Hiszen valahányszor a biztos jött, mindig csak hozzám fordultak, mert tudták, hogy a postamesternőt szeretjük és sajnáljuk. Egyszer azonban beállit hozzám egy ur; azt hiszem az az, ki az ügyész ur mellett ül (a kincstár képviselőjére mutat) és azt mondja nekem: ő a postabiztos és kér néhány feladó vevényt. Én mitsem sejtve odaadtam neki az összes vevényeket. Meglepetésemre látom, hogy a biztos ur egy füzetben lapozgat és e közben mindig csóválja a fejét. Hát baj van? kérdeztem én. Még nincsen, de lehet; felelt ő mosolyogva és a vevényeket magával véve elment a Klein Jakabék üzletébe. Alig hogy kiment, berohan hozzám Kendy ur és könyörögve kér 150 koronát, mert ellenkező esetben mind a ketten el vaunak veszve. Szó nélkül meg-

csakis örökös inspektiószolgálatot nyujtsunk neki, oly neveléses fölfogása a kórházi alorvosi állásnak, hogy bővebbre nem is kéne reátérni. Mert utóvégre kisszabású kórházunk alorvosának nem nyujt egyebet, mint a kis fizetést, és mégis csak korlátolt alkalmat arra, hogy tudományát és orvosi tapasztalatait gyarapítsa. Mily más előnyöket nyujt ehhez képest egy nagy kórház, hól hirneves professzor, avagy sebész vezetése alatt dolgozik az alorvos, hol nap-nap után a legszebb és remeknél remekebb operációknál assistál, hol a tudomány minden modern segédeszköze áll rendelkezésére, hol a laboratóriumban, a Roentgen-kamarában, a boncoló teremben érdekesítő tanulmányokat végez, hol a mester művészi ihlete mind újabb és nagyobb feladatok megoldására sarkalja. És ezen nagy kórházak is ugyanazt a fizetést, ugyanazt az ellátást nyujtják neki és amellet csak minden 4—5-ik nap követelmek inspektiószolgálatot tőle. Mily jogon követelhetne többet akkor a mi szerény kis kórházunk?

Ha tehát nincsen hatalmunkban állandó inspektiószolgálatot berendezni, legalább arra kell törekednünk, hogy motivált ok nélkül ne helyezük kórházunkat oly felette messzire a várostól, ne súlyosbitsuk a nehéz betegek, a rögtöni orvosi segílyre utaltak sorsát exáltal.

(Folytatása következik.)

A gyanu.

Az ember életét megnehezíti a gond, a kenyérszerzés nagy harca. Az emberek csupa panaszkodással vannak tele és nem ok nélkül, érezzük, hogy a kenyérszerzés egyre nehezülő gonddal jár. Ha még csak arról lenne szó, hogy talpon kell lennünk reggeltől estig, ez még hagyján volna, mert tudjuk, hogy fáradságunk jutalma a jól megérdemelt bér, vagy fizetés.

De a kenyérszerzés nagy gondjára

adtam a 150 koronát, miután eddig a kölcsönt mindig visszahozták. Ezt a pénzt azonban soha többé nem láttam. Még aznap jött két csendőr a faluba és elvitte a szegény postamesternőt, pedig nem őt, hanem a férjét kellett volna elvinni.

Elnök: Ez nem tartozik Önre. S a tanu megeskete ellen van-e kifogás? Ha nincs, megesketem. Következnek a vád és védő beszédek, azután a bíróság visszavonul és hosszabb tanácskozás után kihirdetik az ítéletet, mellyel Kendynét 2 évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre ítéli, azonkívül pedig a kir. kinstárnak okozott 3450 korona kár megtérítésére kötelezi.

Kendy Lászlót azonban a bíróság bizonyítékok hiánya miatt a vád és következményei alól felmenti. A kir. ügyész az ítélet felmentő része ellen felebbezést jelent be, de ugyanakkor Kendy sugárzó arccal azt a kérdést intézi a neje védőjéhez: Hát most már beadhatom a válókeresetet?

Beadhatja felel az ügyvéd egy megvető kémszöszlöt, de figyelmeztetem, hogy áldozatait eszentul ne keresse a postamesternök között, mert ott már behozták a coelibatust. Megértette?

ban egyre nagyobb és nagyobb arányokban valami mesterséges szű öröl, pusztít: a gyanusítás. Hány tisztességes egyén becsületes munkáján rágódik sok ember, mert a másik irigyli a kenyérét, mert neki is munka, kereset kellene még akkor is, amikor az irigyelt is csak abból él és ha kimarják nem tud egy újabb forrást a keresethez.

A gyanusítás lappangva jár mint a tolvaj, szint nem vall, csak titokban nyilatkozik, de gondja van rá, hogy a rossz hír minél nagyobb társaságban terjedjen el. Sok hivatalnokot keserítettek már meg az ilyen gyanusításokkal, soknak kellemetlenkedtek fegyelmi vizsgálatokkal. Akinek elég ereje volt hozzá, kivárta a herce-hurca végét. Ha azonban a statisztika arról is számot adna, hány ember halt meg ártatlanul a vád alatt, szörnyűséges summát látnánk.

Az embert munkaköre, a megélhetés ezernyi gondja amugy is iszonyuan elfoglalják. Ha most már még azzal is megkeserítik életét, hogy gyanusítással pletykákkal bántják, nem csoda, ha családi elégtelenségekről és általános panaszkodásról hallunk.

A gyanusításokért meglehet számoltatni a kezdeményezőt a bíróság előtt. Ámde a gyanusító gondoskodik arról, hogy meg ne lássák benne az értelmi szerzőt. „Ő is ugy hallotta, de nem hiheti,” ezt lehet hallani lépten nyomon. És nehogy azt higyjuk nagy naivan, hogy a gyanusító közéletben szereplőknél megáll. Kinyitja a családok szentélyét is, mert előtte semmi sem szent, rombol, pusztít ahol csak lehet.

Az asszonyi tisztaságon ejtett folt pedig olyan természetű, hogy még bosszúvágyal sem moshatjuk ki a közvéleményből a gyanu mindig megmarad, és öl.

Ez a beteges áramlat egyre nagyobb esélyekkel lép fel és szinte a határállomáshoz ér már. amint észreveheti mindenki. Mi a sajtó munkásai, a közügyek fontos tárgyainak megírására kínálkozó témák felszínre jutásakor nem térhetünk ki a jelen cikk tárgya elől és szinte parancsolólag szólít a kötelesség, hogy a gyanusításról is írjunk és ajánljuk az orvos szert e csuf társadalmi betegség gyökeres kiirtására!

Alakuljon társadalmi liga, mely azt a célt tűzze ki maga elé hogy az emberek tisztességét védje. A gyanusítókkal éreztessük a nemtörődömséget erősebb esetben szakítsuk meg vele az érintkezést, de amig csak panaszkodunk és nem javítunk az állapotokon, addig a baj nem szűnik meg magától, ez egy olyan fekély, mely egyre mélyebb és mélyebb sebeket rág a társadalom testén.

Ha azonban az emberek össze fognak és tisztességük megóvását komolyan

veszik, lehetetlen, hogy ebben a kérdésben is ne javulnának a viszonyok, amit a közvélemény már olyan régóta várva vár és óhajt!

—ő.

H I R E K.

— Személyi hír. Gaudernach József hadtestparancsnok f. hó 6-án este községünkbe érkezett, hogy a helybeli katonaság fölött szemlét tartson. Ugyancsak itt volt Hadfy Imre honvéd ezredparancsnok is.

— Állandó választmány gyűlése. A vármegye állandó választmánya f. hó 5-én és 6-án gyűlést tartott, melyen többek között a fogaras—brassói vasút építéséhez szükséges 400,000 korona kölcsönről volt szó. Erről most még bővebben nem írhatunk, mert ennek eldöntése a f. hó 9-én tartandó rendkívüli nagy gyűlésen fog szönyegre kerülni. A gyűlés után részletes referátát hozunk.

— Kitüntetés. Ő Felsőge a király Szécsi Dénes szolgálattevő őrmestert, továbbá Schreiber András és Marosi Mihály I. oszt. számvevő altiszteket 14 éven át pontos és buzgó szolgálataik elismerésül: szolgálati érdemkeresztrel tüntette ki. Paczák Kálmán m. kir. honvédezerede, a helybeli zászlóalj parancsnoka f. hó 1-én az az mult vasárnap d. e. 10 órakor a lakatánya udvarán ünnepély keretében az egész zászlóalj s a tisztek jelenlétében saját kezűleg — rövid beszéd kíséretében — tűzte fel az érdemkeresztet a kitüntetett altiszteknél, hangsúlyozva, hogy továbbra is pontos szolgálataik által bizalmukat kiérdemeljék — kívánva nekik, hogy ezen felsőbb kitüntetés viseljék egészségben. Végül az egész zászlóaljjal — az ezredes és a kitüntetett altisztek előtt — diszfelvonulást rendeztek, mire az ünnepély véget ért.

— A rendőrfőnöki állás. Mint értesültünk, sok előkelő polgár, a kereskedő, iparos és hivatalnoki körből, kérvényt intézett Hersényi főszolgabíróhoz, hogy a rendőrfőnöki állást ideiglenesen Jakócsa Sámuel ny. járásőrmesterrel töltsék be. Azaz helyesebben mondva felkérték a főszolgabíró, hogy e tárgyban községi képviselő testületi gyűlést hívjon egybe, ahol proponálni fogják a dolgot. Nagyon helyes és üdvös eszme, hogy addig is, amig rendesen betöltik a rendőrfőnöki állást, ilyen szakképzett ember vezesse az ügyeket. Nem kell minékünk finomkodó, uraskodó ember a rendőrfőnöki székben, nem kell ott olyan, aki mintegy leereszkedően foglalja el állását, hanem kell a Trepcheshez hasonló határozott természetű, egyenes és szókimondó, a bűnyekben jártas és semmiféle nehézségtől vissza nem riadó férfi, aki nehéz, kemény munkához van szokva és akinek lelkiismeretessége és tiszta jelleme eleve kizár minden gyanusítást. Hogy Jakócsa ilyen ember, azt minden ismerőse tudja, szakképzettségét, komoly munkakodását pedig egymás után megjelenő cikkei is bizonyítják.

— A függetlenségi kör alapszabályait a kormány helyben hagyta s így f. hó 29-én nagygyűlést fognak tartani, melyre fölhívjuk a polgárság figyelmét már jóelőre is, hogy azon minél tömegesebben jelenjenek meg.

— Főru jár csempészek. Mult napokban a felsőtörcevári határban, Romániából nagyobb mennyiségű szarvasmarhát hoztak a már ismert csempészek. Csendőrség neszét

vette, lebe állt és az előőrsként hajtott 15 darab ökröt elfogta. A tulajdonos hajósárral együtt elmenekült és ott hagyta a kis állományt, mert a nagyobb transportot féltette. Ugyanazon éjszakán pedig Tohán határában egy lovaszekérbe fogott két ökör feltűnt az őrjáratnak, kérdőre vonta a szekeren alvó embert, hogy hova megy. Ő kijelentette, hogy maga sem tudja miként jutott a szekérre és nem is tudja kié az ökör és a szekér, persze az őrjárat tisztába volt, hogy ez is került jószág s így az összes marhaállomány árverés alá került a jelzett szekérral együtt. Az ökrállomány 3147 kor., a szekér 45 koronáért kelt el, az ökröt hajtó emberre vevő még nem akadt, mert a csendőrségnél van. Hát ilyen ez az üzlet, mert ebből is könnyű uton a kincstár nehéz koronákhoz jut — a kereskedő emberek ihatnak hideg vizet és még ráadásul azt sem szabad mondaniok, hogy az ő keserves garasikon szerzett jószág volt (hi.)

— Az „Erdélyi Kárpát-Egyesület“ fogarasi stb. részi fiokja folyó hó 4-én a „Páris“ szálloda termében rendezett katonazene hangversenye — mint minden ilyenmü mulatása — úgy erkölcsileg, mint anyagilag kitűnően sikerült. A résztvevők alig férték el az újból kicsinynek bizonyult és rosszul szellőzött teremben. A zenei műsort a nagysebenedi 2-ik számú közös gyalogezred szolgáltatta. Zivny karmesterük egy klasszikus, mint a könnyed fülbemászó zenedarabokat ügyesen összeválogatta és dicséretére szolgáljon az élvezettel alig betelhető közönség kívánságát nagy előzékenységgel, fáradságot nem tekintve, a kiváló tetszést aratott darabok ismétlésével és újabbak ráadásával teljesítette. Az ily módon megnőtt darabok műsora csak néhány számáról legyen említés téve, melyek kitűnően fegyelmezett előadásánál szünni nem akaró taps és hangos elismerés töltötte be a termet. Thomas „Raymond“ nyitánya, Wagner „A bolygó hollandi“ és Mozart „Don Giovanni“ magasztos élvezetű dalművei a szó szoros értelmében egy dalszínházi zenekar előadására emlékeztettek. Komsak „Märchen“ gyönyörű dallama, halk és komoly zenéje, valamint egy a vonós hangszereken ludtollakkal pengetett rövid dallamu lengyelke, a közönség hangos követelésére megismételtettek. „Fleurs Hongroise“, Opineariu neves román zeneköltő egyvelege, valamint a német dalok „Potpourri“-ja mindhárom nemzetiségű közönségnek megfelelőleg egy-egy ildomos tüneményeszerű frenetikus taps- és énekdicsérettel adattak elő. A zeneműsor után a maguk nemében páratlan ritmikus, szebbnél szebb keringők mellett járták élvezetesen a modern boszont.

— Apafi és írődeákja. A fogarasi várbán történt hajdan az alábbi história. Egyszer az írődeák azt mondta Apafinak, hogy ő felad egy olyan találos kérdést, melyet a fejedelem nem tud megfejteni. Fogadtak Szunyogszékbe a közellévő faluba. A találos kérdés így szolt: A két lábú ül a három lábun, kezében tartja az egy lábú, bejön a négy lábú kikapja a két lábú kezéből az egy lábú, erre a két lábú felkapja a három lábú és a négy lábú után dobja. Ezt Apafi nem tudta megfejteni, pedig ez nagyon egyszerű. Ugyanis a két lábú a csizmadia, a három lábú a kis szék, az egy lábú a csizma, a négy lábú a disznó, a mely kikapja az egy lábú a két lábútól erre a két lábú felkapja a három lábú és a négy lábú

után dobja. Így nyerte el az írődeák Szunyogszékét.

— A kaszinó műkedvelői. F. hó 21-én husvét után való szombaton zajlik le a kaszinó műkedvelői előadása, amelyen egy remek bohózat, a „Mongó fényképek“ kerül színre. A szereplők nagy ambícióval készülnek az előadásra, amely kitűnően ígérkezik. Halmy Gyuláné és Török Zoltán egy zsémbes anyóst és papucshős öreget fognak játszani, míg Illi és Gabriella és Ludvig Alfréd a fiatal párt alakítják kitűnően. Taglicht Jolán és Jakab Margit egy tudálékos preparandistát és a konfidens szobalányt alakítják kedvesen. Kitűnő szerepe van Zalai Jánosnak a hengező lengyel és Bartlis Ferenc a dühös díjbirkózó előadásában. Verzár Kálmán és Zakariás Antal egészítik ki kisebb, mulatságos szerepekben a darabot, amelyek sikerét Zankó Géza dr. mint ügyelő mozdítja elő. A kacagtató helyzeteken épülő darab igen jó kezekben van és közönségünk kíváncsian várja a nagy napot.

— Samuel Hecksoher név alatt megjelent hirdetésre ez uton is felhívjuk a n. é. közönség figyelmét.

— Wer simft, das kauft. Ez a jó német közmondás valóra vált legujabban megint Fogarason. Tudvalevőleg sokan szeretik a jó Fogarast leszálni, szidni, sőt a fogarasiakról szóló régi szállóigét is hangsúlyozni, de azért mégis előszeretettel telepednek le kies vidékü kis városkánkban. Legujabban áll. főgimnáziumi tanárkarunk egyik közismert tagja: Albert János vásárolt lakóházat Fogarason és ezzel belépett a fogarasi polgárok közé, többé tehát nem simfelheti a fogarasiakat anélkül, hogy magát is ne bánatná. Üdvözljük az új háztulajdonost és kívánjuk, hogy jól érezze magát körünkben.

— A kaszinó házi estélye. Bár lapunk zártakor kezdődik a kaszinó estélye, előre is konstatabhatjuk a sikert. Az aláírások nagy száma és a szereplők ismert ügyessége előre is biztosítja azt. Részletesebben jövő számunkban emlékezünk meg róla.

— Rendelet a katonapuskaművesekről. A honvédelmi miniszter valamennyi honvédkerületi parancsnoksághoz intézett rendeletével a tényleges állományu honvéd fegyvermestereknek fegyverekkel, az ezekhez tartozó szerelésekkel és fegyveralkatrészekkel való kereskedés üzését eltiltotta. Hasonlóképpen megtiltotta ezen egyéneknek, hogy az említett cikkek beszerzésére az egyes cégeket reklamszerűen ajánlják. Most a kereskedelemügyi miniszter arról értesíti Fogaraszvármegye törvényhatóságát, hogy ezt a hatóság alá tartozó összes alsófoku iparhatóságokkal is küzölje.

— A bizonyítvány. A rendőrfőnök előtt az elmúlt héten megjelent egy görnyedt hátú, ősz haju öreg bácsi.

No mi hozta ide Mikolin bácsi? kérdi a rendőrfőnök.

Van egy kis bajom. Tetszik tudni, két hónapig betegen feküdtem odahaza s nem mehettem el a kis nyugdíjaimért. Ma elmelegyek; hát valami új fiatal ember van ott, akit én nem ismerek. Amikor megmondtam neki a nevemet és nyugdíjamat kértem, azt mondta, hozzak előbb a rendőrségtől bizonyítványt hogy én Mikolin János vagyok és hogy még élek. Mert ő arról értesült, hogy én meghaltam.

A rendőrfőnök kiállította az öregről a bizonyítványt, hogy még él.

Másnap megint csak megjelent Mikolin a rendőrségen.

No már megint mi a baj? Nem kapta meg a pénzt?

Megkaptam, de csak erre a hónapra; a múlt hónapra nem adta ki a fiatal ur, mert nem volt bisonyitányom arról, hogy akkor is éltem.

— Életunt asszony. Emlékezhethünk még arra, amikor a „nagy idők“ emberét Dalos József ny. posta-szolgát örök nyugalomra helyeztük. Most ime özvegye követte, aki annyira bánkódott boldogult ura után, hogy nem tudott nélküle élni s f. hó 5-én d. u. 1 órakor az Olt hullámaiban találta fel örök nyugodalmát. Mint halljuk Dalosék rendezett körülmények között állottak, mert az özvegynek egy kis háza s 1000. korona készpénze volt elhelyezve a takarékpénztárban.

— A komp katasztrófája. Veres János fogarasi molnár mester e hó 3-án reggel fél hatkor, lisztes zsákokkal rakott szekérral akart Galacra menni. Természetesen a kompon kellett átkelnie, ami tudvalevőleg nem tréfa dolog, mert hiszen a sok toldott foldott hid, feltöltés, javítás annyira tönkretette az utat, hogy veszélyes dolog arra járni, holott egy rendes töltéssel és hiddal egészen jó utat csinálhattak volna, az sem került volna többé a sok javítgatásnál. Elég az hozzá, hogy a lovak lecsuszta és beleestek az Oltba, a szekér és gazda utánok esett. Sikerült ugyan a gazdát és lovakat nagy sokára kimenteni, de természetesen átfázva és beteg. A vámosnál fektették le a molnárt, akinek egészsége, lovai és lisztje tönkre ment. Kára 114 korona. Vajjon hány ilyen szerencsétlenség történik még a hidhasználatba vételég a kompon való átkelésnél?!

— Szeszélyes április. A tavasz tündére még februárban bontogatni kezdte lengő fátyolát, de hiába! Tél apó egyet köhintett és a bájos tündér ijedten rebhent tova. Ilyen szeszélyes időjárásunk régen volt mint ez idén. Még áprilisban is hó és hideg váltakozik a legmelegebb nyári napsugárral. Az emberek alig rakták el a téli kabátokat, (ki a szekrénybe, ki meg a zálogházba! Szédő) ismét elő kellett szedni és a sietve megvásárolt nyári kalapok is pihenhetek dobozaikban mindaddig, míg a bátor tavaszi tündér diadalt nem aratott a vén, házasrtos télapón.

— A más teje. Sztán Miklós kerisora gazda arra a kellemetlen tapasztalatra jutott, hogy tehene, már huzamosabb idő óta nem ad tejet, a fejés alkalmával tőgyei mindig üresek. Már tul akart adni a tehénen, midőn véletlenül rájött a baj okára. Reggel korán felkelt és lassan az istállóba ment és ott találta cselédjét Évát, amint buzgón fejte a tehenet. Kitűnt azután, hogy a hűtlen cseléd mindig megfejte előre a tehenet és a tejet eladta. Gazdája természetesen feljelentette.

— Elmebeteg. A házakban uralkodó rendetlen állapotok egyik legnagyobb bizonyossága a sok, szanaszét kóborgó elmebeteg ember, akinek nincs helye a tóbolydában. Zernesten is van egy öreg asszony, aki pár hét óta feltűnően viselkedett, úgy hogy hozzártatózói nem tudták kitalálni, mi baja van. Végre orvost hívtak, hogy vizsgálja meg az öreget. Az orvos konstataálta, hogy a sok gond, munka és régi betegsége olyan súlyosan nehezdedek az asszonyra, hogy meggyengítették az elméjét és leghelyesebb lenne kórházban elhelyezni. Igen, de hol? A szes-

gény öreg asszonnyal valószínűleg a falusi kóborló bolondok száma fog növekedni.

— **A jó barátok.** Borbála és Julis a fogházban együtt töltött hosszú napok ideje alatt összebarátkoztak. Azonban a nagy barátságuk — szokás szerint — veszekedés lett a vége és mire kiszabadultak, azon törték a fejüket, mivel árthatnának egymásnak. Végre megjött az alkalom. Valahogy találkoztak és csakhamar össze is veszték, a vers vége pedig az lett, hogy Julis, a haragosát egy fazék forró vízzel arcul öntötte. Természetesen ezért megint a fogházba került, ahol várva-várja jó barátját, hiszen hihetőleg nemsokára megint összekerülnek.

— **Öngyilkos jelölt.** Mint árpási levelezőnk írja, egy ottani tehetetlen öreg asszony, megúván életét, bezárkózott kis szobájába és agyon akarta éhezteni magát. A szomszédoknak feltűnt a hosszas mozdulatlanúság, amelyet a kis vityillónál észleltek és zörgetni kezdtek az ajtót. Nagynehezen tudták csak előhozni az öregot, aki teljesen le volt gyengülve az éhségtől. Öngyilkos kísérletét életuntségéből követte el.

— **A repülő ember.** Ugyancsak megjárta a minap Gligor Mihály napszámos. Egyszer repült életében, akkor is kitörte a lábát. Egyik kisebb vendéglőben felöntött a garatra és garázdálkodni kezdett, mire a korcsmáros kiröpítette. Olyan szerencsétlenül esett, hogy kitörte a lábát. A szerencsétlenül járt embert lakására szállították, a brutális korcsmárost pedig feljelentették.

— **Kijátszák a csend és rendőrséget.** Régi dolog, hogy a csend óreit igyekeznek kijátszani azok, akiknek ez érdekekben áll. Így van ez nálunk is minden téren, de különösen a kártyázás terén. Fogaras már egészen hírhedt lett a „titokban“ üzött házárdjátékok miatt és a lanyha ellenőrzés mellett vigan burjánzott tovább, tovább ez a ferde társadalmi kinövés, (a melyet privát helyeken még most is azért csak tovább folytatnak. Szedő.) Legujabban élénkebben kezdett ugyan a hatóság a kártyások kisedkedvteléseit utána nézni, s mint halljuk volt is sikeres eredménye a hajsának, de — mint minket értesítenek — könnyen kijátszák őket. Egyszerűen őrt állítanak ki és mikor az meglátja a rend őreit, gyorsan jelt ad és mire beérnek hült helye van a kártyázóknak, vagy a házárdjátékok hirtelen átfordítják márvására stb. . . Most már az is úgy megy, mint a tiltott szerelem, a titkos pástörőra, annál édesebb s mivel gyorsan folyik a játék, annál gyorsabban belehet seperi a kasszá! .

— **Tűz persányban.** Csütörtökön mult két hete nagy tűzvész pusztított Persányban. Mintegy 30 ház lett a tűzvész áldozatává. Laszku György, aki az égő házból egy-más értékesebb holmijait akarta kiszabadítani, szintén a tűz martalékává lett. A kár igen nagy.

— **Turista naptár.** Megjelent az Erdélyi Kárpát Egyesület turista naptára (Kiadta az E. K. E. Kolozsvárt, 1906. Ny. Sztupjár J.) A naptár jókora könyvecske, 153 lap; de igen ügyes, kezelhető alaku és így méltán illeszkedik bele az E. K. E. mindig tanulságos és hasznos kiadványainak sorozatába, sőt mondhatjuk, hogy turista irodalmunkban hézagot pótló munka. A naptárban néhány általános tudnivaló után a naptári rész következik célszerű beosztással jegyzeteknek való helyvel. Egy igen hangulatos és egyuttal nagy turista érzékkel meg-

írt cikk a belesi Jósika telepet ismerteti, melyet csinos kép is ábrázol. Praktikus Turista tanácsadó és 25 kirándulási programm következik ezután célszerűen kiválogatva és összeállítva. Herrmann Antal dr. Turista Igazságok címen a turistaság apoteosisát írta meg röviden, közmondás szerűleg, de úgy mintha Mózes szólana az ő népéhez. A naptár zómét az E. K. E. menedékházak, turista szállók és a tagok kedvezményei foglalják le. Ezekből látható, hogy az E. K. E. mennyire szolgálja nemcsak a közszükségletet, hanem a tagok érdekeit is. Záradékul közölve van az E. K. E. központi főtisztviselőinek névsora és a kolozsvai bérkocsidíjak jegyzéke. A naptár igen hasznos melléklete Kolozsvár környékének turista térképe, mintegy izelítől, hogy Erdélyt miképpen dolgozza fel az egyesület. A naptár ára 1 korona. Kapható és megrendelhető Thierfeld Dávid könyvkereskedésében Fogarason. A tagok arcképes igazolójuk melléklete képen díjtalanul kapják.

— **Magyar Lyra, zeneműkiadó vállalat.** Ezen cím alatt új zeneirodalmi vállalat indult meg a fővárosban azzal a kulturális és nemzeti esállal, hogy a magyar zeneszerzők újabb, eredeti szerzeményeit olcsó, de mégis díszes kiállításban bocsássa a zenekedvelő közönség rendelkezésére. A vállalat első kiadványa az „Iszogatok dalogatók“ és „Rám sem nézett“ című közkezdvelt magyar népdalok szerzőjének: Pap Zoltánnak „Ugy bánik a legény“ és „Hirbe hoztak“ című új szivhez szóló gyönyörű két magyar dalát tartalmazza és előrelátható, hogy ezeknek is rövid idő múlva az előbbiekhöz mindenben méltó nagy sikerük lesz. A füzet külső kiállítása is mindenben kiálja a versenyt a két-három koronás hangjegyzetekkel, mégis csak 24 fillér az ára. Kapható minden nagyobb könyv- és zeneműkereskedésben, dohánytösdékekben, valamint a kiadóhivatalban (Jámor S. hangjegymetsző intézetében, Budapest, V., Visegrádi-u. 3. sz.).

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

Husvétkor. Nem az itt a baj, hogy filozófiát foglalt versekbe, hanem nagyobb itt a bibi, az t. i. hogy munkásságát nem szentelte meg a muza ihlete s így száraz, skolasztikus kategóriákat vitt be a poézisbe. Nem közölhető.

Poéta. Az ön tárcájának a hőse tragikus összeütközésbe került a külvilággal, még pedig Kazy Mihály összeütközött az erkölcsi törvényekkel. Jó volna, ha klasszikus műveken csiszolná ki először a tollát, mielőtt ilyen nagy munkába vágna a fejszáját. Ott van pl. Coriolánus bosszúból elárulja hazáját, Macheth megöli királyát és vendégbarátját, hogy a skot koronát magának megszerezze. Othello, kevés gyanu alapján megöli ártatlan feleségét. Vagy ott van, midőn egyenlő értékű erkölcsi hatalmak ütköznek össze, kötelesség kötelességgel, erény erénnyel, pl.: Antigonéban, midőn királya azt parancsolja, hogy Antigone bátyja temetetlen, ragadozó állatok martalékául essék; a görög vallás felfogása viszont arra ösztönzi Antigonét, hogy ne hagyja bátyjának holttestét a mezőn künn halotti tisztület nélkül fetregeni.

Az önében is előfordulnak ilyen kollíziók, konfliktusok, de nincsenek kellőleg megindokolva. Helyes tragikum alapján nyugvó tárcát írni nagyon nehéz. Nem közölhető, mert kaos az egész.

A golgothán. Ez lenne az olvasóközönségre nézve az igazi golgotha, t. i. ha közölnénk. Elcsépelet frázis halmaz az egész.

Feltámadás. Egyet-mást javítania kellene rajta, hogy közölhető legyen. A kéziratot a javítandókat megjelöltük, fáradjon el lakásunkra s átadjuk. Ha sikerülne a javítás készséggel közölnök.

S—y B—a Tórosvár. A hirt megkaptuk, ezer köszönet. Akármiféle történik ott, kérjük írja meg lapunk részére. Üdv!

Z—y L—s Zernest. Nem történik ott semmi? Már régen nem kaptunk egy kis friss hirt onnan. Talán a gyárról is lehetne valamit írni. Üdv!

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID

Grösster Treffer
event.
600,000 Mark

Glücks-
Anzeige.

Die Gewinne
garantirt
der Staat.

Einladung zur Bethelligung an den Gewinn-Chancen

der vom Staate Hamburg garantirten grossen Geld-Lotterie, in welcher

9 Millionen 25,285 Mark
sicher gewonnen werden müssen.

Die Hauptgewinne dieser vortheilhaften Geld-Lotterie sind folgende, nämlich: Der grösstmögliche Gewinn ist im glücklichsten Falle: 600,000 Mark.

1 Präm. á 300,000 M.	1 Gew. á 40,000 M.
1 " " 200,000 M.	1 " " 30,000 M.
1 " " 60,000 M.	7 " " 20,000 M.
1 " " 50,000 M.	1 " " 15,000 M.
1 " " 45,000 M.	11 " " 10,000 M.
1 " " 40,000 M.	36 " " 5,000 M.
1 " " 35,000 M.	83 " " 3,000 M.
1 " " 30,000 M.	160 " " 2,000 M.
1 Gew. " 100,000 M.	428 " " 1,000 M.
1 " " 60,000 M.	583 " " 300 M.
1 " " 50,000 M.	181 " " 200 M.

Im Ganzen enthält die Lotterie, welche aus 7 Classen besteht, 92,000 Loose mit 44,655 Gewinnen und 8 Prämien, sodass nahezu die Hälfte aller Loose sicher gewinnen muss.

Der grösstmögliche Gewinn 1-ster Classe beträgt im glücklichsten Falle 50,000 M., steigt in der 2-ten Cl. auf 55,000 M., in der 3-ten auf 60,000 M., in der 4-ten auf 65,000 M., in der 5-ten auf 70,000 M., in der 6-ten auf 80,000 M., in der 7-ten auf 600,000 M.

Für die erste Classe, deren Ziehung amtlich festgesetzt, kostet

das ganze Originalloos nur Mark 6.—
das halbe Originalloos nur Mark 3.—
das viertel Originalloos nur Mark 1.50

Die Einlagen für die folgenden Classen sowie das genaue Gewinn-Verzeichniss sind aus dem amtlichen, mit Staatswappen versehenen Verloosungs-Plan ersichtlich, den ich auf Wunsch im Voraus gratis und franco zusende.

Jeder der Betheiligten erhält von mir nach stattgehabter Ziehung sofort die amtliche Ziehungsliste unaufgefordert zugesandt.

Die Auszahlung und Versendung der Gewinnelder erfolgt von mir direct an die Interessenten prompt und unter strengster Verschwiegenheit.

Bestellungen erbitte per Postanweisung oder auch gegen Nachnahme.

Man wende sich daher mit den Aufträgen der nahe bevorstehenden Ziehung halber, sogleich jedoch bis zum

3. Mai d. J.

vertrauensvoll an

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft in HAMBURG.

Villamos berendezések!

Városok, kastélyok, szállodák, malmok, magánházak és gyárak berendezése

világításra és erőátvitelre.

Speciálitás: önálló kis telepek (elektrogének). Csekély befektetéssel mindenkinek lehet villamos világítása. Motorok benzin, gáz stb.-re. Üzembiztos, tartós, kevés kezelést igénylő, legolcsóbb gépek.

Fejér és Schmidt,

2-11

BUDAPEST,

Eötvös-tér. 2. szám.

„Drei Eichenbräu“

Nevezett sörnek fogarasi

főraktára:

WOLFF M. örökösénél (Mexikó.)

10 üveg vételnél 1 üveg 28 fillér.

74
kltüntetés,
6
állami érem!

10,000
motór a legtelje-
sebb megelége-
désre szállítva.

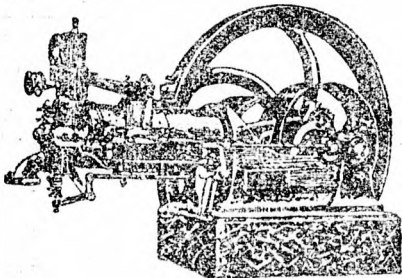
Drezdai motógyár r.-t.

fióktelepe:

GELLÉRT IGNÁC és TÁRSA

Budapest, VI, Teréz-körút 41. szám.
Telefon 12-91.

BENZINMOTÓROK, légszeszmotórok,
nyersolajmotórok, szesz- (spiritus) motórok,
acetylen-motórok. BENZINLOKOMOBILOK
CSÉPLÉSRE.

Fontos újdonság! SZIVÓGÁZ-
MOTÓROK a legmodernebb és legöké-
tebb, beigazoltan a legolcsóbb üzemet
nyújtó erőgépek. A drezdai szivógázmotór
faszénrel is kitűnően dolgozik.

A drezdai motór világszerte elis-
mert a leg-
kitűnőbb gyártmány. Kipróbált tökéletes
szerkezet. Válogatott legjobb anyagból a
legszilárdabban és legpontosabban készítve.

Tartós! Sok évi használat után sem
szorul reparatúrára. Feltét-
lenül üzembiztos. Kezelése rendkívül egy-
szerű. Az üzemköltségek a legolcsóbbak.

Drezdai motórok üzemen meg-
tekinthetők
számtalan iparvállalatban és uradalmak
gazdasági üzemében: malmokban, téglá-
gyárakban, fahézagmunkálásnál, faaprításnál,
vizemelő (szivattu) telepeken, gazdasági
takarmány-kamarákban, tejgazdaságokban,
cséplésnél stb. stb.

Teljes üzemberendezések (malmok, gaz-
dasági üzemek, közlőmű-szerkezetek stb.)
szakszerű szállítása.

Felvilágosítások és költségtervezetek
készítéssel adatk. 1-10

Legmészebb menő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

Ujság esomagoló papir

10 kilója 2 korona,

kevesebb vételnél kilója 24 fillérért

kapható:

Thierfeld Dávid könyvkereskedésében
Fogarason.

Sz. 964-906. tkvi.

ÁRVERÉSI HIRDERMÉNY.

Fröhlich János fogarasi lakos végre-
hajtónak Haupt Adolf budapesti lakos
végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási
ügyében a kérelem következtében az újabb
tőkekövetelés és ennek 1905. évi február hó
12-ik napjától járó 5% kamatai 74 korona
90 fillér megállapított, valamint a még fel-
merülő költségeknek kielégítése végett
az 1881. IX. t.-c. 146. §. alapján és a 146.
§. értelmében a brassói kir. törvényszék, a
fogarasi kir. járásbírósg területén levő, a
fogarasi 109. számú tjkben Bállmann Johanna,
özü. Lurtz Jánosné, Bállmann Károly kisk.,
Bállmann Ida férj. Schromm Gusztávné,
Bállmann Henrik, Bállmann Adolf, Bállmann
Gyula, Bállmann Jozefin férj. Fröhlich Já-
nosné, Haupt Jozefin, kiskoru Haupt Adolf,
Haupt Gyula nevének álló A+

188, 189 hrsz. ingatlanra	127 kor.
1985 " "	10 "
2344 " "	119 "

kikiáltási árban, a fogarasi 667. sz. tjkben
Bállmann Johanna, özü. Lurtz Jánosné, Báll-
mann Károly kisk., Bállmann János kisk.,
Bállmann Ida férj. Schromm Gusztávné, Báll-
mann Henrik, Bállmann Adolf, Bállmann
Gyula, Bállmann Jozefin férj. Fröhlich Já-
nosné, Haupt Jozefin kisk., Haupt Adolf,
Haupt Gyula, Tischler János, Tischler Róza
férj. Roth Györgyné nevének álló A+ 1353,
1354, 1355, 1356 hrsz. ingatlanra 2340 kor.
kikiáltási árban a C. 1. alatt Weisz Jakab
és neje Lini javára bekebelezett lakás szol-
galmi jog érintetlen hagyásával a fogarasi
987. sz. tjkben megnevezettek nevének álló
A+ 2345 hrsz. ingatlanra 126 kor. kikiáltási
árban, a 910 sz. tjkben ugyanazon nevének
álló A+ 543, 544, 545, 546, 547 hrszamu
ingatlanra 7409 korona, az 548, 549/1, 553
hrsamu ingatlanra 2180 korona ezennel
megállapított kikiáltási árban elrendeltek.

Az árverés megtartására határidőül
1906. évi április 25-ik napjának d. e. 9 órája
a bíróság hivatalos helyiségébe tüzetik ki.

Fogaras, 1906. február 8-án.

A kir. járásbírósg, mint tkvi hatóság.

Bedó,
kir. albiró.

KIADÓ

a fogarasi főtéren levő,

jelenleg JÁROS I. féle

üzlethelyiség

raktárral, pincével s az emeleten levő lakással

1907. év szeptember 1-től.

Bővebb értekezés Haner János háztulajdonosnál.

1-3

Mindennemü husvéti

ÖNTÖZŐ SZEREK

és legfinomabb

parfümök

kaphatók

Thierfeld Dávid könyvkereskedésében.

Ugyisintén nagy választék legújabb
husvéti levelezőlapokban.

A szépség egyik főelléke a szép arcbőr.
Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni,

a Földes-féle

Margit-Créme

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit créme egy rendkívül finom, kellemes sikkosságu gyorsan felszívódó, kedves illatú vegyszer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10-20 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomtalanul eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű bőrtisztatlanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen krémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatuvá, fenyessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a puder elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermekkedű üdeséget, tehetséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer.

Leglényegesebb előnye, hogy higanyt, ómot nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis tégelynek 1 korona.

Margit-szappan 70 fill., Margit-puder K 1.20, Margit-fogpép 1 K, Aroviz 1 K.

Készíti: Földes Kelemen
gyógyszerész ARADON.

6 K. rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható: 1-5

Auner F. & Graeser F., Hermann P. J., Pildner Steinburg gyógyszerárakban.

Hamisítványoktól óvakodjunk.

Utánzatoktól óvakodjunk.

KIADÓ üzlethelyiség és lakás.

Az özvegy Tóth Józsefné-féle Sterzing-utca 4-ik számú házában, és így a város legforgalmasabb helyén: a piactér sarkán levő — jelenleg még a „Hirschhorn A. és társa“ nevű cég által birt 2 üzlethelyiség, — az ezekkel belső összeköttetésben levő és 2 szoba s konyhából álló lakás, — pince, raktárak és mellékhelyiségekkel együtt — 1906. évi október hó 1-től kezdve, — haszonbérbe adandó; — esetleg vendéglőnek is. Értekezni az emeleten lakó háztulajdonosnánál

5-6

Tüdőbajt,
köhögést, elnyárássodást, erős
meghűlést gyógyít

Halápi-féle Hársfa-szörp

1 egy üveg ára 5 korona

Kapható:
„Apostol-gyógyszertárban“
Epost, Jászai-kört 63. sz.

A műveltség könyvtárának 2-ik kötete

„Az ember“

gyönyörű kivitelben megjelent.

Bolti ára kor. 24.—

Kapható és megrendelhető

THIERFELD DÁVID könyvkereskedésében, Fogarason.

Felvidéki savanyított jó
minőségű

fejes- és sarvált-
káposzta és ugorka

üvegekbe rakva kapható

Thierfeld Lipótnál.

Thierfeld Dávid

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE

Fogarason.

Ajánlja a következő, szinte új állapotban, diszkótésben levő könyveket 40% árengedménnyel:

Csokonai V. Mihály összes művei.
Arany János: János király;
Arany János: Szent-Iván éji álom.
Kiss József: összes költeményei.
Petőfi Sándor: összes költeményei.
Verne Gyula: összes munkái.

Mindennemű könyvek jutányos áron kaphatók.

Bármely mű eredeti árban beszerezhető.

Egyetemes regénytárból igen sok jó válogatott regény, továbbá a híres Klasszikus Arany biblia Vasary Kolos hercegprimás leírásával, 2 nagy diszpéldány Ó- és Új testamentum, egész új, bolti ára K 300, most megkapható részletfizetésre 120 K.-ért.

A most megjelenésben levő Kossuth Lajos összes munkáira előfizetések 5 koronás havi részletekben elfogadtatnak.